

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KEREITE YA 12

SESOTHO PUO YA TLATSETSO YA PELE (FAL)

PAMPIRI YA BORARO (P3)

HLAKOLA/TLHAKUBELE 2017

MEMORANDAMO

MATSHWAO: 100

Memorandamo ona o na le mapephe a 8.

KAROLO YA A: RUBURIKI YA HO LEKANYETSA MOQOQO – (MATSHWAO A 50)**SESOTHO PUO YA TLATSETSO YA PELE (FAL)- SLKT****ELA HLOKO:**

- Sebedisa ruburiki ena ka nako tsohle ha o lekanyetsa meqoqo (PAMPIRI YA 3, KAROLO YA A).
- Matshwao a 0-50 a arotswe ho ya ka dikgato tse 5 tsa ditlhaloso.
- Lekgetheng la Dikahare, Puo le Setaele, tlhaloso e nngwe le e nngwe ya bokgoni e arotswe habedi ho hlalisa boemo bo hodimo le boemo bo tlase; boemo bo bong le bo bong bo na le tlhaloso ya bona.
- Lekgetha la sebopeho lona ha le a arolwa ka bokgoni bo nang le boemo bo hodimo le bo tlase.

RUBURIKI YA HO LEKANYETSA MOQOQO – SESOTHO PUO YA TLATSETSO YA PELE [MATSHWAO A 50]

Makgetha a ho lekanyetsa		Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
DIKAHARE LE MORALO (Nehelano ya sehlooho) tlhophiso ya mehopolo le dintlha, kelohlolo ya baamohedi ba ditaba, maikemisetso le maemo MATSHWAO A 30	Boemo bo hodimo	28–30	22–24	16–18	10–12	4–6
		-Nehelano e bontshang kutlwisiso e babatsehang ya sehlooho e supang bokgoni bo ikgethang -Mehopolo e matla, e phepetsa monahano, mme ke e kgodisang -O hlophisitswe hantle ka tsela e babatsehang, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyeleditswe selelekela, mmele le qetelo	-Nehelano e ntle e supang tsebo le bokgoni -Mehopolo ke e ipapisitseng ka botlalo le sehlooho, mme e kgahlisang -O hlophisitswe hantle ka tsela e supang bokgoni, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyeleditswe selelekela, mmele le qetelo	-Nehelano ke e kgots ofatsang ditlhoheho; -Mehopolo e momahane ka tsela e kgots ofatsang le e kgodisang; -O hlophisitswe hantle ka tsela e mahareng, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyeleditswe selelekela, mmele le qetelo.	-Nehelano e momahane mona le mane -Mehopolo ke e seng ya boiqapelo, mme e sa hlakang -Ho na le bopaki bo seng bokae ba tlhophiso le momahano ya mosebetsi	-Nehelano e tswile lekoteng ho hang -Mehopolo ke e sa tsepamang e dubakaneng -Ha e utlwahale, mme dintlha di a phetakakwa -Ha o a hlophiswa ka tshwanelo le momahano ha e yo
	Boemo bo tlase	25–27	19–21	13–15	7–9	0–3
		-Mosebetsi o tswileng matsoho leha o haellwa ke dintlha tse ikgethang tsa moqoqo o babatsehang -Mehopolo ke e supang boiphihlelo bo hodimo -O hlophisitswe hantle ka tsela e babatsehang, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyeleditswe selelekela, mmele le qetelo	-Mosebetsi o radilweng hantle -Mehopolo ke e loketseng, mme e thahasellisang -O hlophisitswe hantle ka tsela e bontshang bokgoni, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyeleditswe selelekela, mmele le qetelo	-Mosebetsi o a kgots ofatsa leha o sa hlaka mona le mane -Mehopolo e momahane ka tsela e mahareng, mme e a kgodisa -Karolo ya mosebetsi e itseng e hlophisitswe; -Karolo feela e hlophisehile ka tshwanelo ho kenyeleditswe selelekela, mmele le qetelo	-Mosebetsi bohloko o tswile lekoteng -Mehopolo ha e a momahane ka tshwanelo, mme e a lahlehisa -Nehelano ha e na bopaki bo bokaalo ba tlhophiso le momahano	-Boiteko ke bo fokolang ba ho arabela sehlooho -Mehopolo e tswile lekoteng ka ho phethahala, ha e a nepahala -Mosebetsi ha o a tsepama sehloohong, mme o dubakane

Makgetha a ho lekanyetsa		Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
PUO, SETAELE LE HO HLAOLA DIPHOSO Sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswe ke tse lokelang sepheo/tshusumetso le maemo Kgetho ya mantswe Tshebediso ya puo le tlwaelo, matshwao a ho bala le mopeleto MATSHWAO A 15	Boemo bo hodimo	14–15 -Sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswe di loketse sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo ka tsela e e babatsehang -Tshebediso ya hae ya puo e a ikgetha, mme e bontsha boitshepo ka tsela e tsotehang -O sebedisitse sehalo se matla, mme se susumetsang ka tsela e ikgethang -O batla o hloka diphoso tsa puo le tsa mopeleto -O radilwe ka bokgoni bo tsotehang	11–12 -Sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswe di loketse sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo ka tsela e supang bokgoni -Tshebediso ya puo e matla, mme ho sebedisitswe sehalo se loketseng -Boholo ba mosebetsi ha o na diphoso tsa tshebediso ya puo le mopeleto -O radilwe hantle ka tshwanelo	8–9 -Sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswe di loketse sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo ka tsela e mahareng -Tshebediso ya puo ke e loketseng, mme e fetisa moelelo ka tshwanelo -Puo ya bonono ke e loketseng, mme e sebedisitswe ka tshwanelo -Sehalo se sebedisitswe ka tshwanelo -O radilwe ka tsela e mahareng feela	5–6 -Sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswe ha di a lokela sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo a ditaba -Tshebediso ya puo ke ya motheo feela -Sehalo mmoho le moelelo o hlahiswang ke tema ke tse sa lokelang -Ho sebedisitswe tlotlontswe ya motheo feela	0–3 -Tshebediso ya puo ke e sa utlwisiseheng -Sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswe ha di a lokela baamohedi ba ditaba, sepheo le maemo -Tshebediso ya tlotlontswe e haellang ke sesosa sa nehelano e sa utlwisiseheng
		13 -Tshebediso ya puo ke e nepahetseng, mme e susumetsang sehalo sa tema -O batla o hloka diphoso tsa puo le tsa mopeleto -O radilwe ka bokgoni	10 -Tshebediso ya puo ke e sefutho, mme e loketseng maemo -Sehalo ke se matla, mme se loketseng -Ho na le diphoso tse seng kae tsa puo le tsa mopeleto -O radilwe hantle	7 -Tshebediso ya puo ke e kgotsofatsang leha ho na le ho sa tsamaelane mona le mane -Ka kakaretso sehalo ke se loketseng leha puo ya bonono e le e haellang	4 -Tshebediso ya puo ke ya motheo feela. -Popeho ya dipolelo ke e tshwanang e se nang motswako o monyane kapa o siyo hohang -Tlotlontswe e haella haholo feela	
	Boemo bo tlase	5 -Kgodiso ya sehlooho ke e babatsehang -Dintlha tse phethahetseng ka botlalo. -Dipolelo le diratswana di bopilwe ka tsela e babatsehang.	4 -Tlhahlamano ya dintlha ke e loketseng, mme e hodisang sehlooho -Momahano e bopilweng ke e supang bokgoni -Dipolelo le diratswana di a hlahlamana mme di fapafapantswe.	3 -Dintlha tse loketseng di ntshetswa pele -Dipolelo le diratswana di bopilwe ka tsela e mahareng -Moqoqo o a utlwisisa leha o le diphoso.	2 -Dintlha tse itseng di a utlwahala -Dipolelo le diratswana di na le diphoso -Moqoqo o ntse o hlahisa moelelo o itseng.	0–1 -Dintlha tse hlokehang tsa bohlokwa ha di a haella -Dipolelo le diratswana tse hlahisitsweng ke tse fosahetseng -Moqoqo ha o na moelelo o lebeleletsweng
		43–50	33–40	23–30	13–20	0–10

Matshwao a ka sebediswang bakeng sa ho tshwaya:

Makgetha a Tekanyetso	Matshwao	Senotlolo
Dikahare/Moralo (60%)	30	DM =
Puo/Setaele/Ho hlaola diphoso (30%)	15	PST =
Sebopeho (10%)	05	Seb =
Matshwao ohle	50	

KAROLO YA A: MOQOQO**POTSO YA 1****1.1 Sehlooho: Ho nkuwa ke maikutlo ha nkenya mathateng.**

Dikahare: Dikahareng ho hlake hore ke ketsahalo/diketsahalo dife tse ileng tsa kenya motho mathateng.

[50]**1.2 Sehlooho: Ha e sa le e le nna ke qala ho bona komello e tjena!**

Dikahare: Di hlakise diphetoho tse tlisitsweng ke komello e bonwang, di boele di hlalose phapang ya tsona ho tse ileng tsa bakwa ke komello e kileng ya bonwa/ya e ba teng.

[50]**1.3 Sehlooho: Ho ba ngwana ya mong lapeng ho monate. Dumellana kapa o hanane le sehlooho sena.**

Dikahare: Dikahare di bue ka monate wa ho ba ngwana ya mong lapeng labo. Di boele di bue ka bohloko ba ho ba ngwana ya mong lapeng labo. Mona moithuti o tshhetsa lehlakore le le leng.

[50]**1.4 Sehlooho: Lehlohonolo le bomadimabe ba ho ba moetapele.**

Dikahare: Di bontshe dintle tsa ho ba moetapele, Di boele di bontshe dimpe tsa boetapele. Mona mohlalobuwa o tshhetsa mahlakore ka bobedi. A hlakise ketsahalo/diketsahalo tse etsang hore ho ba moetapele ho amahanngwe le ho ba lehlohonolo, a boele a hlakise diketsahalo tse etsang hore ho ba moetapele ho amahanngwe le bomadimabe.

[50]**1.5 Sehlooho: Ruri ke a e hopola titjhere eo ya ka ya poraimari.**

Dikahare: Di bontshe tsela eo titjhere eo ya poraimari e hopolwang ka yona/di bontshe diketsahalo tse entsweng ke titjhere eo, tse etsang hore e nne e hopolwe.

[50]

1.6.1- Dikahare: Moqoqong ona mohlalobuwa o sheba setshwantsho, mme a
1.6.3 qoqe ka seo setshwantsho se se qholotsang maikutlong a hae. Moqoqo wa hae o tshwanetse ho dumella mmadi ho itemohela sehlooho seo ho qoqwang ka sona ka tsela e hlakileng; Moqoqo o ka ngolwa ho tswa lehlakoreng lefe kapa lefe.

[50]**MATSHWAO OHLE A KAROLO YA A:****50**

KAROLO YA B: RUBURIKI YA HO LEKANYETSA TEMAYA KGOKAHANO E TELELE - (MATSHWAO A 30)**SESOTHO PUO YA TLATSETSO YA PELE (FAL) SLKT**

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
DIKAHARE, MORALO LE SEBOPEHO -Nehelano le mehopolo; -Thophiso ya mehopolo; -Sepheo, baamohedi ba ditaba, makgetha a tema le maemo. MATSHWAO A: 18	15–18 -Nehelano e babatsehang e supang bokgoni bo ikgethang; -Mehopolo e matla, e butsw itseng; -Tsebo e batsi ya makgetha a mofuta ona w a tema; -Mosebetsi ha o kgere, o tsepame; -Mehopolo le dikahare ke tse momahaneng; -Dintlha tsohle di tshehetsa sehlooho, mme di hlalositse e ka tsela e babatsehang; -Sebopeho ke se nepahetseng.	11–14 -Nehelano e ntle haholo, e bontshang tsebo e ntle ya makgetha a mofuta ona w a tema; -Mosebetsi ha o kgere, o tsepame; -Mehopolo le dikahare ke tse momahaneng, tse hlalositse eng ka tsela e supang bokgoni, mme di tshehetsa sehlooho; -Sebopeho ke se loketseng se nang le diphoso tse mmalw a.	8–10 -Nehelano e lekaneng e bontshang tsebo ya makgetha a mofuta ona w a tema; -Mosebetsi ha o a tsepama ka ho phethahala – ho na le ho kgera ho itseng; -Mehopolo le dikahare di na le momahano e mahareng; -Ke dintlha tse itseng feela tse tshehetsang sehlooho; -Sebopeho ke se loketseng ka kakaretso empa se nang le diphoso.	5–7 -Nehelano ya motheo e bontshang tsebo ya makgetha a itseng feela a mofuta ona w a tema; -Mosebetsi o na le tsepamo e itseng empa o a kgera; -Ha se ka dinako tsohle mehopolo le dikahare di momahaneng. - Sehlooho se tshehetswa ke dintlha tse mmalw a; -Sebopeho se fofo feela, mme se na le bohlotso bo boholo. -Kgaello e matla ya tse itseng tsa bohlokwa.	0–4 -Nehelano e totobatsa kgaello ya tsebo ya makgetha a mofuta ona w a tema; -Moelelo o nyotobetse ke ho kgera ho hoholo; -Mehopolo le dikahare ha di na momahano; -Ke dintlha tse mmalw a haholo tse tshehetsang sehlooho; -Ha ho boitekoko ba ho sebedisa melao ya sebopeho.
PUO, SETAELE LE HO HLAOLA DIPHOSO -Sehalo, rejistara, setaele, maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo; -Tshebediso ya puo, tlw aelo ya tshebediso ya puo, kgetho ya mantsw e, matshw ao a ho bala le mopeleto. MATSHWAO A: 12	10–12 -Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontsw e di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo; ka ho fetisisa ka tsela e babatsehang. -Tshebediso ya puo e nepahetse ebile e bopehile hantle; -Mosebetsi ha o na diphoso.	8–9 -Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontsw e di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo; ka tsela e bontshang bokgoni bo boholo. -Tshebediso ya puo e nepahetse ka kakaretso ebile e bopehile hantle; -Tshebediso ya tlotlontsw e e ntle haholo; -Mosebetsi boholo ha o na diphoso.	6–7 -Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontsw e di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo; ka tsela e mahareng -Mosebetsi o na le diphoso tse itseng tsa tshebediso ya puo; -Tshebediso ya tlotlontsw e ke e lekaneng; -Diphoso ha se tse nyotobetsang moelelo.	4–5 -Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontsw e di lokela maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo hanyane; -Tshebediso ya puo e fosahetse ebile e tletse diphoso tse ngata; -Tlotlontsw e e haellang; -Moelelo o nyotobetse.	0–3 -Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontsw e ha di dumellane le maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo; -Mosebetsi o tletse diphoso o dubakane; -Tlotlontsw e ha e dumellane le sepheo; -Moelelo o nyotobetse haholo.
MATSHWAO	25–30	19–23	14–17	9–12	0–7

Matshwao a ka sebediswang bakeng sa ho tshwaya:

Makgetha a Tekanyetso	Matshwao	Senotlolo
Dikahare/Moralo/Sebopeho (60%)	18	DMS =
Puo/Setaele/Ho hlaola diphoso (40%)	12	PST =
Matshwao ohle	30	

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO TSE TELELE**POTSO YA 2****2.1 LENGOLO LA KOPO YA MOSEBETSI**

Dikahare:

- Aterese di pedi, ke ya mongodi le ya moamohedi wa lona. Aterese ya mongodi e ngolwe bohareng ba leqephe ho tloha letsohong le letshehadi ho isa ho le letona. Ya moamohedi e ngolwe ka letsohong le letshehadi.
- Tlasa aterese ya mongodi ho tlole mola ho ngolwe letsatsi la mohlalengolo le ngolwang.
- Ho tlole mola ka mora mohlal ebe ho ngolwa aterese ya moamohedi.
- Tlola mola e be o qala ditaba tsa lengolo.
- Ho ngolwe sehlooho sa lengolo.
- Seratswana sa pele ke selelekela. Mmele wa lengolo o be le diratswana.
- Qetelo e be e dumellanang le mofuta ona wa lengolo.

[30]**2.2 TSA BOPHELO BA MOFU (OBITJHUARI)**

Dikahare:

- Lebitso la mofu.
- Tlhaho ya hae (sebaka, letsatsi le selemo sa tswalo).
- Tsa kgolo ya hae: thuto, mosebetsi le lenyalo (ha di le teng).
- Tsa lefu la hae (letsatsi le tsela eo a hloka hetseng ka yona).
- Maballo: bao a ba siyang.
- Seboko sa hae.

[30]**2.3 TEKOLOKAKARETISO**

Dikahare:

- E ngolwa ho hlaha ntlhakemong ya mongodi.
- Ho hlalisoa mehopolo le maikutlo a mongodi.
- Ntlhakemong ya mongodi a hlalisoa mahlakore a mabedi, tse ntle le tse mpe moo ho kgonehang.
- A tshetse ntlhakemo ya hae a itshetlehe ka dintlha kapa mehlodi.
- A hlalisoa maikutlo mabapi le dintlha tsa setekgeniki (mabone, mmimo le medumo)
- Pheletsong a hlalisoa maikutlo a ahlolang le ditshisinyo/dikgothaletso di ka kenyelletswa.

[30]**2.4 PUISANO**

Dikahare:

- Puisano e be pakeng tsa moithuti le modulasetulo wa Lekgotla la Tsamaiso ya Sekolo, mme ka mehla e ngolwa e le ho puommui.
- Lebitso la sebui le ngolwe letsohong le letshehadi la leqephe le latelwe ke letshwao la kgutlopedi.
- Tlhaloso ya tlatsetso e kang ditaello tsa hore ho itseng ho etswa jwang kapa ho buuwa jwang, e ngolwe ka masakaneng, mme polelo e nngwe le e nngwe e lokela ho ba karabelo ya puo e sa tswa buuwa.
- Sehlobo le puo tse sebediswang di tla itshetleha kamanong ya dibui tse buisanang.

[30]**MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B:****30**

KAROLO YA C: RUBURIKI YA HO LEKANYETSA TEMAYA KGOKAHANO E KGUTSHWANE (MATSHWAO A 20)**SESOTHO PUO YA TLATSETSO YA PELE (FAL) SLKT**

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
DIKAHARE, MORALO LE SEBOPEHO -Nehelano le mehopollo; -Tlhophiso ya mehopollo; -Sepheo, baamohedi ba ditaba, makgetha a tema le maemo. MATSHWAO A: 12	10–12 -Nehelano e babatsehang e supang bokgoni bo ikgethang; -Mehopollo e matla, e butswa itseng; -Tsebo e batsi ya makgetha a mofuta ona wa tema; -Mosebetsi ha o kgere, o tsepame; -Mehopollo le dikahare ke tse momahaneng, tse hlalositse eng ka tsela e supang bokgoni, mme di tshheheta sehlooho; -Dintlha tsohle di tshheheta sehlooho, mme di hlalositse e ka tsela e babatsehang; -Sebopeho ke se nepahetseng.	8–9 -Nehelano e ntle haholo, e bontshang tsebo e ntle ya makgetha a mofuta ona wa tema; -Mosebetsi ha o kgere, o tsepame; -Mehopollo le dikahare ke tse momahaneng, tse hlalositse eng ka tsela e supang bokgoni, mme di tshheheta sehlooho; -Sebopeho ke se loketseng se nang le diphoso tse mmalwa.	6–7 -Nehelano e lekaneng e bontshang tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema; -Mosebetsi ha o a tsepama ka ho phethahala – ho na le ho kgera ho itseng; -Mehopollo le dikahare di na le momahano e mahareng; -Ke dintlha tse itseng feela tse tshhehetsang sehlooho; -Sebopeho ke se loketseng ka kakaretso empa se nang le diphoso.	4–5 -Nehelano ya motheo e bontshang tsebo ya makgetha a itseng feela a mofuta ona wa tema; -Mosebetsi o na le tsepamo e itseng empa o a kgera; -Ha se ka dinako tsohle mehopollo le dikahare di momahaneng. -Sehlooho se tshhehetsa ke dintlha tse mmalwa; -Sebopeho se fofo feela, mme se na le bohlokoa bo boholo. -Kgaello e matla ya tse itseng tsa bohlokwa.	0–3 -Nehelano e totobatsa kgaello ya tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema; -Moelelo o nyotobetswa ke ho kgera ho hoholo; -Mehopollo le dikahare ha di na momahano; -Ke dintlha tse mmalwa haholo tse tshhehetsang sehlooho; -Ha ho boiteko ba ho sebedisa melao ya sebopeho.
PUO, SETAELE LE HO HLAOLA DIPHOSO -Sehalo, rejistara, setaele, maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo; -Tshebediso ya puo, tlwaelo ya tshebediso ya puo, kgetho ya mantswa, matshwao a ho bala le mopeleto. MATSHWAO A: 8 MATSHWAO	7–8 -Sehalo, rejistara, setaele le tlontlontswa e di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo ka ho fetisisa ka tsela e babatsehang. -Tshebediso ya puo e nepahetse ebile e bopehile hantle; -Mosebetsi ha o na diphoso.	5–6 -Sehalo, rejistara, setaele le tlontlontswa e di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo ka tsela e bontshang bokgoni bo boholo. -Tshebediso ya puo e nepahetse ka kakaretso ebile e bopehile hantle; -Tshebediso ya tlontlontswa e ntle haholo; -Mosebetsi boholo ha o na diphoso.	4 -Sehalo, rejistara, setaele le tlontlontswa e di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo ka tsela e mahareng -Mosebetsi o na le diphoso tse itseng tsa tshebediso ya puo; -Tshebediso ya tlontlontswa e ke e lekaneng; -Diphoso ha se tse nyotobetsang moelelo.	3 -Sehalo, rejistara, setaele le tlontlontswa e di lokela maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo hanyane; -Tshebediso ya puo e fosahetse ebile e tletse diphoso tse ngata; -Tlontlontswa e haellang; -Moelelo o nyotobetse.	0–2 -Sehalo, rejistara, setaele le tlontlontswa e ha di dumellane le maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo; -Mosebetsi o tletse diphoso o dubakane; -Tlontlontswa e ha e dumellane le sephoe; -Moelelo o nyotobetse haholo.
	17–20	13–15	10–11	7–8	0–5

Matshwao a ka sebediswang bakeng sa ho tshwaya:

Makgetha a Tekanyetso	Matshwao	Senotlolo
Dikahare/Moralo/Sebopeho (60%) Puo/Setaele/Ho hlaola diphoso (40%)	12 8	DMS = PST =
Matshwao ohle	20	

KAROLO YA C: DITEMA TSA KGOKAHANO TSE KGUTSHWANE**POTSO YA 3****3.1 PAMPITSHANA YA TLHAHISOLESERING**

Dikahare:

- Tlhaahisolesering e hlophisitswe ka dihlooho le dihloohwana.
- Diratswana tse kgutshwanyane.
- Ho ka sebediswa puo ya setekgeniki ha ho hlokeha.
- Sehalo se sebediswang ke se mahareng. Ho sebediswe sehalo se susumetsang.

[20]**3.2 DAYARI**

Dikahare:

- Ho ngolwa diketsahalo tsa letsatsi ka leng e le rekoto.
- Letsatsi la mohlala ho rekotwang le a ngolwa.
- E ngolwa ho tswa lehlakoreng la mmui.
- Puo ke e bonolo, mme sehalo se tsamaellana le diketsahalo.

[20]**3.3 DITSHUPISO**

Dikahare:

- Ditshupiso di lokela ho ngolwa di le ho sekaotaelo temekisong ya tumelo.
- Tatellano e nepahetseng ke ya bohlokwa.
- Bua ka mabitso a diterata (... thinyetsa lehlakoreng le letona); meaho (feta poso ya Lengau, tliniki ya motse, sekolo sa Borata, lebala la dipapadi); (Mohlalobuwa a hlalose hore ha ho fihlwa meahong ena, ho a thinywa kapa ho a fetwa)
- Matshwao a tsela (ha o fihla pele o tla bona letshwao la ho ema).
- Lekanya bolelele ba tsela (ka mora kilometara e le nngwe, o tla bona ...) le nako (tsamaya metsotso e leshome o tla kopana le ...)
- Puo e hlakileng e bile e otlohlile le sehalo se tsamaellanang le mofuta ona wa tema di lokelwa ho sebediswa.

[20]**MATSHWAO OHLE A KAROLO YA C:****20****MATSHWAO OHLE A PAMPIRI ENA:****100**